

WAARNEMING VAN EEN VISAREND!!

Donderdag 24 sept. zag ik ter hoogte van de ijsbaan in Paterswolde (+ 300 m zuidelijk van de Meerweg) hoe een vogel werd belaagd door 2 meeuwen. Toen ik hem in de verre kijker zag, bleek de vogel van onderen wit, donkere bovenkant, enigszins sprake van polsvlekken en toen hij recht voor me vloog, zag ik ter hoogte van de schouders een witte nek.

De vogel verdween daarna achter de bomen in oostelijke richting. Dit alles gebeurde om + 18.00 uur bij zuidelijke wind en een zonnetje. Mogelijk een visarend?

Deze vraag werd beantwoord op zaterdagmiddag, 26 sept.

Lopende langs de oostelijke kant van het Friescheveen, zag ik hem weer + 100 meter noordelijk van mij en vliegend in het verlengde van de Meerweg, richting Haren. Door de telescoop kon ik hem volgen tot ik plotseling zag dat de vogel ging bidden, zijn vleugels samentrok en een stootduik nam, ergens oostelijk van de snelweg Groningen-Assen. Dit herhaalde zich nog zo'n 5 keer. Daarna ben ik langs de Meerweg gefietst en voorbij het viadukt rechtsaf richting Sassenhein. Dadelijk zag ik hem weer. Het was boven de plas noordelijk van Sassenhein. Toen ik daar ter hoogte van kwam, dook hij nog een keer. Afstand van de vogel + 200 meter. Op het moment dat hij weer boven de rietkraag uitkwam, zag ik dat hij in mijn richting kwam. Plotseling kon ik zien dat hij zijn vleugels liet trillen (het droogslaan) en dat er een vis in zijn klauwen zat. Alle kenmerken lieten zich nu goed zien, haaksnavel, bevederde poten, koptekening. Tenslotte vloog hij + 5 meter boven me in de richting Friescheveen, waarna ik hem uit het zicht verloor. De eerste keer dat ik hem zag was + 15.00 u. en de laatste keer + 15.45 u. Het weer tenslotte: zuidenwind, zwaar bewolkt (zo nu en dan regen) en + 17° C.

Ook zondagmorgen toen ik samen met Jur Furda en Ina Oosterhuis ging kijken, liet hij zich nog 2 keer zien.

J. Sikkens, Rivierenhof 34, Groningen.
Tel.: 050-250051.

HET NATUURMUSEUM GRONINGEN.

Al zo'n 12 jaar liggen er lijntjes van het Natuurmuseum naar Avifauna: mede dankzij de heer J. de Jonge -de toenmalige schoolbioloog/conservator- had de oprichtingsvergadering van Avifauna Groningen plaats in het (oude) museum aan het Prinsenhof.

Ook omgekeerd liggen er lijntjes: verschillende leden van Avifauna "leveren" dode -o.a. tijdens hun inventarisaties gevonden- vogels aan het museum. Wij stellen dat zeer op prijs, omdat wij daardoor de tamelijk oude collectie langzaam, maar zeker kunnen vernieuwen. Dat is niet alleen prettig voor de bezoekers, maar zeker ook voor cursisten-controleur Vogelwet, die o.l.v. hun cursusleider hun vogelkennis in het museum (magazijn) komen testen of uitbreiden.

Uiteraard is dat voor een echte Avifauner "droogzwemmen". Toch weet ik uit ervaring, dat verschillende aankomende vogelaars hun kennis vergroten dankzij de geprepareerde vogels. U begrijpt het al: wij houden ons aanbevolen!

Het Groningsch Natuurhistorisch Museum werd in 1929 op initiatief van de Natuurhistorische Vereniging opgericht. Dankzij de inspanningen van o.a. wijlen Dr. Botke en Mevr. Dr. Pool - welke laatste meer dan 50 jaar actief bij het museum betrokken was en nog is - kon het museum in 1932 geopend worden op een bovenverdieping van het Goudkantoor op de Grote Markt. Het museum liep goed: veel publiek kwam af op de door de K.N.N.V. in het museum georganiseerde paddestoelententoonstellingen, maar het zo nagestreefde bezoek van schoolklassen viel tegen.

Het museum verhuisde i.v.m. de oorlogsdreiging in 1940 naar het romantische Prinsenhof. Toen de heer J. de Jonge in 1955 schoolbioloog werd, wist men het zo te regelen, dat hij kantoor- en lesruimte in het museum kreeg in ruil voor toezicht op een goede gang van zaken in het museum. Daarmee was hij de eerste schoolbioloog/conservator: schoolbioloog in dienst van de gemeente Groningen en conservator ten bate van de Vereniging het Groningsch Natuurhistorisch Museum.

Beide "partijen" voeren wel bij deze vorm van symbiose, hetgeen o.a. bleek uit het toenemend bezoek van schoolklassen. Aangezien lessen over vogels een geliefd onderwerp van de heer De Jonge was, zullen ongetwijfeld vele Stadters dankzij hem interessen voor de avifauna gekregen hebben!

Tegen de tijd, dat ik de heer De Jonge opvolgde -eind 1967- waren de omstandigheden in het Prinsenhof niet zo leuk meer: de gemeente had plannen om er de RONO -nu radio Noord- in te huisvesten en deed niets meer aan het gebouw. Binnen was het dan ook donker en vochtig in het museum en soms moest je i.v.m. de kolendamp klassen afzeggen. Ook de verzameling had van de huisvesting te lijden en was door de beperkte financiële middelen van de vereniging bescheiden en oud. De tijd was rijp om te verhuizen.

In 1969 trokken we met gemengde gevoelens naar een bovenverdieping van de dependance van het Heymans College in de Agricolastraat. Met gemengde gevoelens, omdat aan de ene kant de ligging, vind- en bereikbaarheid veel slechter waren, maar de accommodatie (verlichting, verwarming, e.d.) aan de andere kant veel beter was. Het meest belangrijke was echter, dat de gemeente het museum van de vereniging in eigendom overnam. In de personele sfeer betekende het, dat Harrie Huisman als ass.-conservator in dienst genomen kon worden; in de materiële sfeer betekende het, dat wij voortaan verzekerd waren van redelijke financiële middelen. Zelf wierpen wij ons op wissel-exposities om daarmee publiek te trekken, hetgeen aardig lukte: van 4.000 bezoekers in de laatste Prinsenhof-jaren naar gemiddeld 10.000 per jaar, met een "uitschieter" van bijna 16000 in 1972 dankzij "Sloot en Plas". Vooral ook veel schoolklassen kwamen binnen dankzij de twee-éénheid Bureau Schoolbioloog/Natuurhistorisch Museum.

Door de tentoonstellingen kregen we er telkens meer materiaal bij, waar wij op het laatst geen raad meer mee wisten. De geologie-zaal werd opgeofferd en diende als berging! We groeiden uit het pand; dat werd ons en het gemeentebestuur steeds duidelijker! Gelukkig had het Scheepvaartmuseum verhuisplannen, en wel van de St. Walburgstraat naar het Gotisch Huis in de Brugstraat. Hoewel het heel wat voeten in aarde had, kwam het er voor hen en voor ons tenslotte toch van. Wel moest het pand St. Walburgstraat 9 aan de eisen des tijds aangepast worden en dat betekende, dat grote bouwkundige klussen als het renoveren van het dak, het herindelen van trappen, toiletten, de keuken, kantoorruimte, het maken van brandtrappen, het vervangen van de elektrische en c.v.-leidingen, enz. uitbesteed werden aan externe firma's. Maar onze eigen, kleine ploeg mensen heeft onder leiding van Harrie Huisman bergen verzet: van het maken en bekleden van wanden en plafonds tot het bouwen van een filmzaal, compleet met amfitheater-vloer! Bovendien werd de gehele vormgeving/herinrichting in eigen beheer uitgevoerd. Dat kostte veel tijd en energie. Van het publiek -en vooral ook van de scholen- kregen wij steeds vaker te horen: "Wanneer gaan jullie nou eindelijk eens open?" Dáár hebben wij ons door laten (ver)leiden: het Natuurmuseum Groningen -zoals het nu heet- werd op 12 november 1980 heropend, ondanks dat de beneden-verdieping alleen nog maar klaar was. Natuurlijk rijst de vraag of dat wel zo verstandig was, want nu moesten en moeten wij en het museum dagelijks runnen en de 1e verdieping inrichten. Als wij afgaan op het enthousiasme van het publiek en de goede bezoekcijfers (verwachting eind 1981 plm. 10.000), dan hebben wij er wel aan gedaan. Ondertussen vorderen we toch aardig: het insektenzaaltje met levende bijen is klaar, 12 oktober a.s. gaat in onze grote wisselexpositie-zaal "Huid en haar" open; tegen het eind van dit jaar zal een belangrijk gedeelte van de afdeling geologie opengesteld kunnen worden. Met dit alles is dan de 1e verdieping ook grotendeels voor het publiek toegankelijk!

Wat wij verder in huis hebben? Komt U zelf eens kijken! Wel wil ik nog kwijt, dat ons museum te karakteriseren is als een regionaal natuurhistorisch museum met een sterk educatief karakter. Ons museum wil "vensters openen" op de vele soorten landschappen/biotopen, waaraan onze regio -ruim genomen- zo rijk is. Het museum stelt daarbij niet alleen de flora en fauna, hun onderlinge relaties en die met b.v. de bodem, het water en de lucht aan de orde, maar laat ook iets zien van de mens -vroeger en nu-, die het landschap zo sterk beïnvloedde en beïnvloedt. Denkt u maar aan:

- het uitbaggeren van de laagveenplassen om van de bagger turf te maken,
- het afgraven van de hoogveengebieden -alweer vanwege de turf- waarop later akkerbouw werd gepleegd,
- het afbranden of kappen van bos, gevolgd door "beweidings" met schapen, die de heide in stand hielden,
- het aanplanten van bos op zgn. woeste gronden,
- het inpolderen van stukken grond in het Wadden-Eems-Dollard-gebied.

In ons museum pogen wij op basis van het bovenstaande de verbanden tussen natuur en cultuur -ook vice versa- zichtbaar en begrijpelijk te maken. Logisch gevolg daarvan is, dat er een koppeling tot stand komt tussen "kennis der natuur", aardrijkskunde en geschiedenis, welke koppeling o.i. een grote educatieve waarde heeft.

Maar nogmaals: komt u zelf eens kijken!

Geert de Vries,
schoolbioloog/conservator.

Ons museum is geopend op:

maandag
dinsdag t/m vrijdag

van 13 - 17 uur,
van 10 - 17 uur.